

הלימוד היומי:

פר' מטות-מסעי | יום ב | כ"ג תמוז ה'תשפ"ד | פרק ל"א פסוק י"ג – פסוק נ"ד

הניוזלטר היומי והפצת התורה לרבבות אלפי ישראל מוקדשים לזכות הנגיד הרה"ח ר' משה אביגדור בן לאה הי"ו

מעוניינים להקדיש את הניוזלטר היומי לזכות יקיריכם?

לחץ כאן

**לתרומות
והנצחות**

**לרישום
לתורה שבכתב**

**למערכת
המבחנים**

תורה והלכה
נושאים הלכתיים מתוך הפרשה

האם צריך להטביל מכשירי חשמל?

על הפסוק בפרשת השבוע (במדבר לא, כג) אך במי נדה יתחטא, כותב רש"י שמכאן המקור לחיוב לטבול כלי מתכת שיהודי קונה מגוי. והנה, בכל בית בישראל קיימים מכשירי חשמל העשויים ממתכת ומיועדים להכנת מאכלים, שיוצרו על ידי גוים, והשאלה הנשאלת האומנם מכשיר חשמלי גם מחוייב בטבילה.

מוט בלנדר ומזלג חשמלי

בשׁו"ת חלקת יעקב (יו"ד סימן מ"א) כתב חידוש גדול, שמכשיר חשמלי שאפשר להתשמש בו אך ורק בשעה שהוא מחובר לחשמל, כגון מוט-בלנדר, או מזלג-חשמלי, פטור מטבילה, היות וכל שימוש הוא רק בשעה שהוא מחובר לשקע בקיר, נחשב זה ככלי המחובר לקרקע. וגם בשׁו"ת מנחת שלמה (ח"ב סי' סו אות ד) צירף סברא זו ביחד עם עוד סברות לפטור מטבילה.

חייבים לטבול

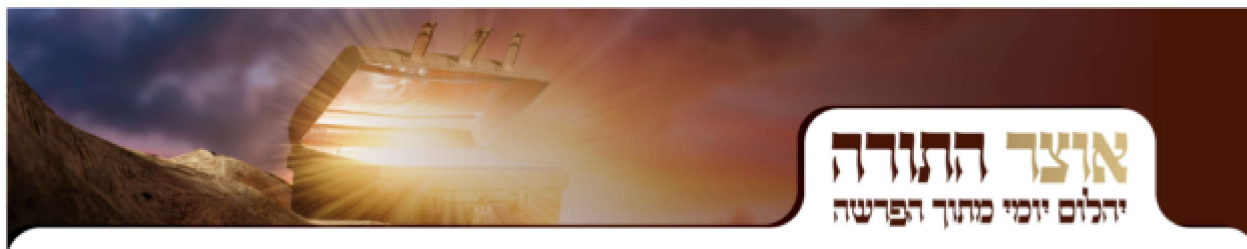
אולם כל פוסקי הדור דחו סברא זו בתוקף, וכתבו בהחלט שגם כלי שכל שימוש הוא בשעת החיבור לחשמל, חייב בטבילה (שׁו"ת אגרות משה, יו"ד, א, נז; שׁו"ת מנחת יצחק, ב, עב; שׁו"ת שבט הלוי ב, נז, ועוד רבים), וטענו שכלי כזה אינו נחשב כמחובר לקרקע, וגם אין זה ברור שכלי תלוש שחיברו לקרקע פטור מטבילה.

מכשיר המתקלקל במים

גם מכשיר חשמלי שידוע בבירור שהכלי יתקלקל בעת הטבילה במים, אין זו סיבה לפטור את הכלי מטבילה, אך ישנם עצות אחרות, כגון שיעניק את הכלי לגוי במתנה וישתמש בו בהשאלה (לכתחילה אין לסמוך על עצה זו רק כשאין עצה אחרת). או שיתן לאומן יהודי שיפרק את הכלי, פירוק מוחלט עד שיפקע ממנו שם כלי, ויחזור היהודי ויחבר את כלי, כך שייחשב ככלי שנעשה בידי ישראל ויפטר מטבילה. או שניח צמר גפן רטוב בנקבי הכלי כדי לסתום את חדירת המים לתוך הכלי.

זאת ועוד יצויין, שיש צורך להטביל את כל הכלי, גם אם רק חלק ממנו עשוי ברזל, כגון קומקום חשמלי שרק גוף-החימו עשוי חשמל, יש להטביל את כולו.

יש לכם מה לחדש ולהוסיף? מוזמנים להגיב

זאת חקת התורה וגו' כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש (לא כא-כג)

נאמר כאן 'זאת חוקת התורה', לרמז שגם בלימוד התורה יש כח לטהר כמו מקוה מים, ולהגעיל את הטומאה מהאדם כמו בהגעלת כלים.

(ליקוטי הלכות לחפץ חיים זי"ע)

וידבר משה אל ראשי המטות וגו' לא יחל דברו ככל היצא מפיו יעשה (במדבר ל, ב-ג)

משמו של הגה"ק בעל חתם סופר זי"ע מובא שאמר בדרך הלצה: אזהרת 'לא יחל דברו' נאמרה במיוחד לראשי המטות, פרנסי ערים וראשי קהילות, כי הללו במקרים רבים מבטיחים לציבור הבטחות שיעשו כך וכך (כפי שנהוג בימינו בתקופת הבחירות...), אך הם מועדים לחזור בהם מהבטחותיהם ולכן הופנתה האזהרה דווקא להם, לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה.

קטנה, נערה ובוגרת

עד גיל 12 נחשבת הילדה כ'קטנה', לאחר שמלאו לה 12 שנים שלימות, היא נחשבת 'נערה' (אם הביאה שתי שערות). תקופת הנערות נמשכת במשך ששה חודשים, עד גיל 12 וחצי, אז היא הופכת לבוגרת ויוצאת מרשות האב.

לתגובות והערות על המדור

עברית

הרה"ג רבי
יעקב בטיש
שליט"א

עברית

הרה"ג רבי
אלכסנדר פרידמן
שליט"א

אידיש

הרה"ג רבי
אהרן יוסף הלבפשטאם
שליט"א

השיעור היומי

0:00

לשמיעה לחץ כאן >

השיעור היומי

0:00

לשמיעה לחץ כאן >

השיעור היומי

0:00

לשמיעה לחץ כאן >

הסיכום היומי 0:00
לשמיעה לחץ כאן >

הסיכום היומי 0:00
לשמיעה לחץ כאן >

הסיכום היומי 0:00
לשמיעה לחץ כאן >

הסיכום השבועי 0:00
לשמיעה לחץ כאן >

הסיכום השבועי 0:00
לשמיעה לחץ כאן >

הסיכום השבועי 0:00
לשמיעה לחץ כאן >

**ללימוד היומי במהדורת
שנים מקרא
ואחד תרגום**

**ללימוד היומי במהדורת
רש"י
כפשוטו**

הנושא היומי בפרשה:

- **ביזת מדין • הריגת נשי מדין וטפם • טהרה מטומאת מת • הגעלת וטבילת כלים • חלוקת השלל והרמת מכס • קרבן כלי הזהב**

חוטפים ביזה:

כאשר אנשי המלחמה חזרו אל מחנה עם הביזה, יצאו כנגדם נערי ישראל במטרה לחטוף לעצמם מהביזה. לאור זאת, יצאו אלעזר ונשיאי העדה למחות בהם שלא יגעו בביזה.

ויקצוף משה:

כשנודע למשה שאנשי המלחמה השאירו בחיים את נשות מדיין, כעס על הממונים על המלחמה, והם שרי האלפים ושרי המאות, לפי שהסירחון הזה תלוי בהם, כי כל סירחון הדור תלוי בגדולים שיש כח בידם למחות.

טומאת מת:

גם לדעת הסובר שקברי גוים אינם מטמאים באהל, מודה הוא שגוי מת מטמא במגע, ולפיכך אנשי המלחמה שהרגו את המדיינים נטמאו בטומאת-מת, ונאסר עליהם להיכנס ל'עזרה' שהרי טמא מת משתלח רק מחוץ למחנה שכינה. ההורגים נעשו במדרגת 'אב לטומאה', לא רק אלו שנגעו בידיהם במת עצמו, אלא גם אלו שנגעו בכלי שנגע במת. אולם מי שהרג רק באמצעות זריקת חץ, לא נטמא.

הזאת אפר פרה:

הנטמאים בטומאת מת נטהרו לאחר שהיזו עליהם מים עם אפר-פרה ביום השלישי והשביעי. ביום השביעי עליהם לטבול במקוה, ולאחר מכן מותרים להיכנס למחנה שכינה. כך גם הבגדים והכלים העשויים מעור או משערות של עיזים, לרבות כלים העשויים מהקרניים והרגליים והעצמות, וכן כלי עץ, יש להזות עליהם אפר פרה כדי לטהרם, ולאחר מכן להטביל אותם במקוה טהרה.

הנכריות הקטנות שנלקחו בשבי ונותרו בחיים, במידה ויעברו גיור הרי הן כיהודיות לכל דבר ואם ייטמאו אז בטומאת מת, יש להזות עליהן אפר פרה בשלישי ובשביעי.

כעס וטעות:

לפי שכעס משה על פקודי החיל, בא לכלל טעות ונעלמו ממנו דיני הגעלת כלי הגוים (כך אנו מוצאים בעוד שני מקומות שמשה כעס ובא לכלל טעות, בשמיני למילואים כשכעס על שריפת השעיר, ובמי מריבה כשכעס על העם ואמר שמעו נא המורים).

הגעלת כלים:

אלעזר הכהן אמר לאנשי הצבא את הלכות הגעלת כלים, והוא תלה את ההוראה במשה רבו באומרו: זאת חוקת התורה אשר צוה ה' את משה: לא די בכך שטבלתם את הכלים כדי לסלק מהם את הטומאה, אלא יש לחשוש שהגוים השתמשו בכלים באכילת מאכלות אסורות, והאיסור נבלע בתוך הכלי, ועדיין אתם מנועים מלהשתמש בהם עד שתגעילו את הכלים.

טרם ההגעלה יש להסיר חלודה מהכלים.

כבלעו כך פלטו:

ולכן, כלים העשויים אחד מחמשת מיני המתכות, זהב, כסף, נחושת, ברזל, עופרת, כדרך שהשתמשו בהם כך היא הדרך להגעיל אותם. אם רגילים להשתמש בהם באש ולבשל בהם – יש להגעיל אותם בתוך מים רותחים. אם רגילים להתשמש בהם בצלי, כגון שיפוד מברזל – יש להגעיל אותם באמצעות ליבון באש. ואילו כלי שאין משתמשים בו כלל באש, אלא בצונן, כגון כוסות וצלוחיות, כלים אלו לא בלעו כלל איסור ודי בכך שיטבילו אותם מטומאתם.

טבילת כלי גוים:

מהכתוב 'אך במי נדה יתחטא' דרשו חכמים שלא רק כלי גוים שנטמאו זקוקים לטבילה, אלא כל כלי מתכת שנרכש מגוי ונכנס לרשותו של יהודי, מחויב בטבילה בבור שיש בו ארבעים סאה מים.

ספירת מלאי:

משה הצטווה מאת ה', שהוא ביחד עם אלעזר וראשי אבות העדה, יקבלו לידיהם חשבון מלקוח הנשים השבויות (הקטנות שלא היתה להן אפשרות לחטוא), והבהמות שנלקחו בשבי.

חלוקה שווה:

לאחר ספירת הנשים והבהמות, יחלק משה את כל השלל בחלוקה שווה, חצי האחד יינתן ליוצאי המלחמה, והחצי השני יינתן לכל העדה. רק הנשים השבויות והבהמות התחלקו בין אנשי הצבא וכל העדה, אבל את שאר המיטלטלין בזזו אנשי הצבא לעצמם ולא התחלקו עם שאר העדה.

מכס לאלעזר וללווים:

מהחצי שניתן לאנשי המלחמה יפריש משה מכס אשר יינתן לאלעזר הכהן בתורת 'תרומת-ה', בסכום של $1/500$, כלומר אדם אחד מתוך 500 נשים שבויות, ובהמה אחת מתוך 500 בהמות של הביזה, כך מן הבקר, ומן החמורים, ומן הצאן. ואילו מהחצי שניתן לכל העדה יפריש משה מכס אשר יינתן ללווים שומרי משמרת משכן ה', בסכום של $1/50$, כלומר אדם אחד מתוך 50 שבויות, ובהמה אחת מתוך 50 בהמות, כך מן הבקר ומן החמורים ומן הצאן.

סכום הביזה והחלוקה:

משה ואלעזר אכן עשו את ציווי ה', ספרו את סכום הביזה, חילקו את הביזה לשני חלקים שווים, ומסרו את המכס לאלעזר וללווים. להלן נתוני הספירה והחלוקה של הנשים והבהמות (לא כולל שאר המיטלטלין שאנשי הצבא לקחו לעצמם, ומהם לא הופרש מכס):

סך כל המלקוח:

צאן - 675,000 || בקר - 72,000 || חמורים - 61,000 || נשים שבויות - 32,000 || סך החצי שניתן לאנשי הצבא: צאן - 337,000, וסך המכס אחד מחמש מאות - 675 בקר - 36,000, וסך המכס אחד מחמש מאות - 72 חמורים - 30,500, וסך המכס אחד מחמש מאות - 61 נשים שבויות - 16,000, וסך המכס אחד מחמש מאות - 32.

סך החצי שניתן לכל העדה, זהה כמובן לסך החצי שניתן לאנשי הצבא, אלא שמהחצי שלהם נלקח מכס רק אחד מחמישים, וניתן ללווים.

קרבן כלי הזהב:

שרי האלפים ושרי המאות שהיו ממונים על אנשי הצבא, ניגשו אל משה ואמרו אליו: ספרנו את אנשי המלחמה, והנה ראינו שלא נחסר מאתנו אפילו איש אחד. לאור זאת, החלטנו להקריב קרבן לה', כל איש-צבא ממה שמצא במדיין כלי זהב שונים: צמידים של רגל הנקראים 'אצעדה'; צמידי יד; זמזמי אוזן הנקראים 'עגיל' ועוד.

את כל הקרבנות הללו הקרבנו כדי לכפר על נפשותינו על חטא הרהור הלב בבנות מדין. משה ואלעזר לקחו מהם את כל הזהב, שהיו במשקל 16,750 שקלים, והביאו אותם אל אוהל מועד כזכרון לבני ישראל.